

መልአከ ተኸለ /82
ስዒድ ሳልሕ /83
ሃይለ ጋርዛ /84
እድሪስ ሓንጋላ /85
ወልደዳዊት ተመስገን /86
ዓብደላ ጸጋይ /87
ማሕሙድ ሓሰብ /89
ባህልቢ ወልደማሪያም /92
ተኸለብርሃን ገብረጻድቅ /92

ናይ መሞሪያል ጽሑፍ

ኑቶም ኣብ ሱዳን፡ ብእንዳ-72
ዝተቐትሉን ዝተጨውዩን
መራሕተን ካድራትን
ናይ ጀብሃ።

ክፋል - 5ን መወዳእታን

ብሪፖተር ሃይለ መንገሻ ዑቕብ

ሰፕተምበር 23፡ 2018

Abdullah Idris Mohammed Suleiman
GENIUSES ARE BORN, NOT MADE.

ዓብደላ እድሪስ፡ አቦ ወንበር ናይ ውድብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ነበረ።
አብ ዓባይ ጀብሃ ከኣኒ ሓለቓ ስታፍ ናይ ወተሃደራዊ ቤት ጽሕፈት ነበረ።

2. ቀልብን አቻልቦን ዓብደላ GENIUSES ARE BORN, NOT MADE.

አብ ክፋል - 4 ናይ መሞሪያል ደኮሜንት፡ ባርኾት ናይ ፈጣሪ ዝኾነ ግንባር ዓብደልቃድር ተመልኪትና። ሕጂ ከኣኒ ቀልብን አቻልቦን ዓብደላ እድሪስ፡ ብዕምቆት ክንድህስስ ኢና።

ዓብደላ እድሪስ፡ ቀንዲ ክቕተል ዘለዎ፡ ኑሜር ኡኖ መራሒ ተባሂሉ ብኢሳያስ አፈወርቂ ተፈሪዖ፡ እቲ ስም ኣብ መዝገብ እንዳ-72፡ ኣብ ቀዳማይ መስመር ሰፈረ። እቲ ፍርዲ፡ ጀብሃ ኣብ 1981 ሱድን ድሕሪ ምእታዎ፡ ዝተዋህበ ነበረ።

በዚ መሰረት፡ ኢሳያስ ንዓብደላ ፈትሾም ክረኽቡዎን ክቕተልዎን ንእንዳ-72 ከቢድ ሓላፍነት ጸዕኖም። እንተኾነ ግን እንዳ-72 ንዓብደላ ፈጸሞም ክቕተልዎ አይከኣሉን። እንታይኻን ነበረ ምስጢር ኑሜር ኡኖ?

ኣብ መጽናዕተይ፡ ኦርኒክ ናይ ዓብደላ አጸቢቕ ሃሰስ በልኩ። ንሱ ጌና ንኡስ ቆልዓ እንከሎ ናይ ብረት ውቃብ ዘሕደረ ሰብ ምንባሩ፡ ጽቡቕ ጌረ ተገንዝብኩ። እዚ ናይ ብረት ሕማም፡ ኣብ መፈጠር ዓብደላ ዝሓደረ አዎንታዊ ጠባይ ነበረ።

ዓብደላ፡ ኣዚዩ ትሕተ ዕድመ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ክሳብ ንሓምድ ኢድሪስ ዓዋተ ደልዩ ደላልዩ ዝረኽበን ክጽምበር ላዕልን ታሕትን ዝበለን ቆልዓ ነበረ። ይኹንምበሪ ዓዋተ ነቲ ቆልዓ፡ ትሕተ ዕድመ ኢኻ ብምባል ምቕባል አበዮ። እቲ ኣብ መፈጠር ናይቲ ቆልዓ ከሎጌና ዝዓሰለ ሃረርታ ናይ ብረት ከይተማልአ ተረፈ።

ዓብደላ ቅሩብ ኮተቴ ምስ ኮነ፡ ነቲ ዝተኾልፈ ሕማም ሃረርታ ናይ ብረት፡ ብዝቕልጠፈ ንምሕዋዩ፡ ኣብ ኦክቶበር፡ 1965 ናብ ጀብሃ ተሰለፈ።

አብ 1966፡ ጅብሃ ንወትህድርናዊ ስልጠና ሓደ ጉጅለ ናይ ተጋደልቲ ንሶሪያ ልኢኻ ነበረት። ዓብደላ፡ ሓደ ካብኦም ነበረ። ዓብደላ፡ ካብቶም አብ ሶሪያ፡ አብ ናይ ወተሃደራዊ አካዳሚ (Military Academy) መኮንናዊ ስልጠና ዝወሰዱ ተጋደልቲ ጅብሃ ነበረ። ድሕሪ ስልጠና፡ ዓብደላ ብኣፊሳርነት ተመሪቐ ንሜዳ ተመልሰ።

1. አብ ቀልቢ ዝተመዘገበ እሉኻ ሃረርታ ጠበንጃ

ዓብደላ፡ ንኅብለልነት ናይ ተፈጥሮ ትዕድልቲ (Natural Selection) ዝተሸለመ ፍጡር ነበረ።

ብዳርዊናዊ መጎት (Darwinian Theory)፡ እዞም ናይ ተፈጥሮ ትዕድልቲ ዝተሸለሙ ኅባልል፡

ቁ. 1፡ ዓንተራት ብምኻናም፡ ብፕረደተርስ ብቐሊሉ ስለዘይቅተሉ፡ ብተዛማዲ ዝያዳ መዋእል ናይ ምንባር ረብሓ ዘለዎም ኢዮም (Longer Survivability Advantage)።

ቁ. 2፡ ዓንተራት ስለዝኾኑ፡ ከልካሊ ዘይብሎም፡ ሓሓሊፎም ብብዝሒ አንስትዮ ስለዝሰሩ፡ አብቲ ኮማዊ አራዊት ዝያዳ ሓድግታት ይገድፉ (Higher Gene Transferability Advantage)።

ንግና፡ ቁ. 1 የገድስና። ዓብደላ ካብቶም ናይ ተፈጥሮ ትዕድልቲ ዝተሸለሙ ኅባልል ሓደ ብምንባር፡ እቶም ፕረደተርስ እንዳ-72 ክቐተልዎ ፈጹሙ አጸገሞም። ስለዚ ዓብደላ ዝያዳ ዕድመ ክነበር ክኢሉ ወይም ሳርቫይቭ ጌሩ፡ ማለት'ዩ።

ዓብደላ፡ ካብ ንኡስ ቁልዕነቱ ጀሚሩ አብ ቀልቢ ዝተመዘገበ እሉኻ ሃረርታ ጠበንጃ ከምዝነበሮ ተግዚብና፡ ኔርና ኢና። እዚ አብ ቀልቢ ዝተመዘገበ እሉኻ ሃረርታ ጠበንጃ፡ መርኢያ ናይ ኅብለልነት ወይም ናይ ጸብለልትነት ብልጫ ኢዩ።

ብዙይ'ዚ ዳርዊናዊ ትዕድልቲ፡ ዓብደላ ንኹሎም ናይ እንዳ-72 ጽንኩራት መሰናኸላትን መጻወድያታትን ሰጊሩ፡ ህላውነቱ ኣብዛ ዓለም ብቐጻሊ ኣምበይመረጋገጸን። ኣብዚ ጽንኩር ናይ ሞትን ሕይወትን ቃልሲ፡ ተፈጥሮ ንዓብደላ ከምዝረየትሉ ንዕዝብ።

II. ኣቓልቦ

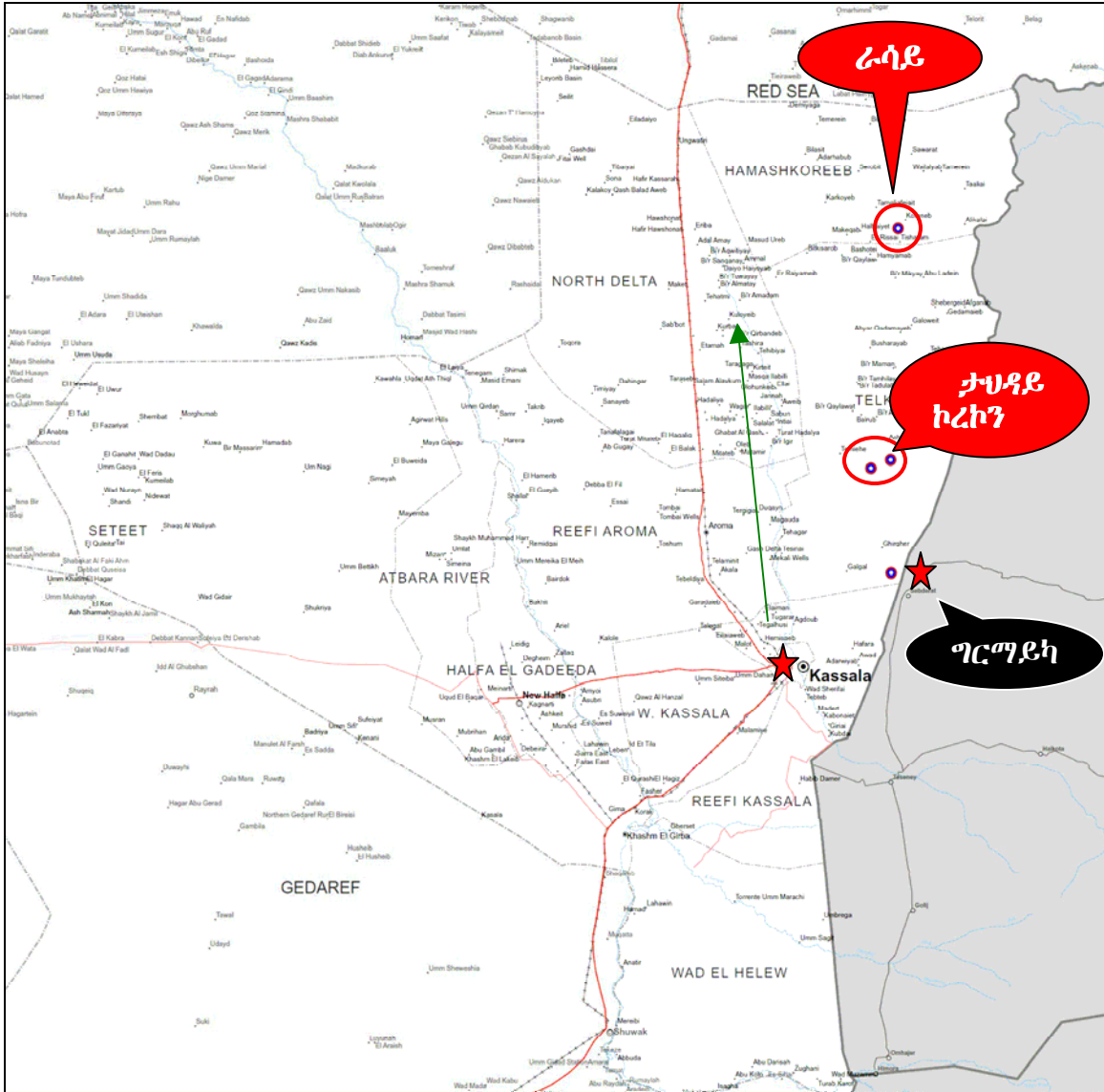
ዓብደላ፡ ብመፈጠሩ እሉኽ ቀልቢ ብረት ከምዝነበሮ ተግዚብና። ሕጂ ከኣኒ ተመኩሮ (ኣቓልቦ) ዓብደላ ክንድህሰስ ኢና። ዓብደላ፡ ኣብ ወተሃደራዊ ኣመራርሓን ኣተግባብራ ሜላታትን፡ ብርቂ (Genius) ዝኾነ መራሒ ነበረ። እዚ ብርቓነት፡ እኩብ ድምር ናይ መፈጠርን ተመኩሮን ወይም ናይ ቀልብን ኣቓልቦን ኢዩ።

ረዘመ (ተመኩሮ) ናይ ዓብደላ፡ ኣብ ጠረጴዛ ብንዝርግሑ፡ ዓብደላ
1. ኣብ ሶሪያ፡ ኣብ ናይ Military Acadamy ብኣፊሰርነት ምምራቕ።
2. ናይ ነዊሕ ዓመታት ግድምንኡ ኣብ ኣርካን፡ ንነብብ። ኣርካን፡ ብቐንቐ ጀብሃ Chief of Staff ናይ ወተሃደራዊ ቤት ጽሕፈት ማለት'ዩ። እዞም ክልተ ተመኩሮታት፡ ንዓብደላ ኣብ ሸነኽ ተመኩሮ (ኣቓልቦ)፡ ብርቂ ክኸውን ዝገበሩ ረጅሒታት'ዮም።

ብኣጠቓላሊ ንምድምዳሙ፡ ዓብደላ ንኢሳያስ ኣፈወርቅን ንእንዳ-72ን ከቶ ክስዕሮም ዝኸኣለ፡ ውጽኢት ናይ መፈጠር ትዕድልትን ናይ ተመክሮ ብርቓነትን ኢዩ።

ዓብደላ፡ ኣብ ቀልብን ኣቓልቦን ክሳብ ክንደይ ብርቂ ምንባሩ ንምዕዛብ፡ ኣብ ገጽ 46 ዘሎ ካርታ ኮረኮን፡ ታህዳይ፡ ራሳይ ብጽሞና ንዳህሰሶ።

ጀብሃ፡ ቡቲ ኣብ 1980-81 ዝወረደ፡ ዝተወሃሃደ ድርብ መጥቓዕትታት ናይ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራን ናይ ህዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይን፡ ካብ ሜዳ ኤርትራ ተደፊኡ፡ ሱዳን ምስ ኣተወት፡ ሰራዊት ጀብሃ፡ ኣብ ኮረኮንን ታህዳይን ራሳይን ዝተባህሉ ሰለስተ በረኻታት ናይ ሱዳን ተግቕሶም ነበሩ።

ካርታ ኮረኮን: ታህዳይ: ራሳይ

አብ 1981: ጀብሃ ሱዳን ድሕሪ ምእታው: ሰራዊት ጀብሃ ብዓቢኡም አብ ኮረኮንን ታህዳይን ተዓቕቦም ነበሩ። ናይ ዓብደላ ውፋ-ያት ከኣኒ አብ ራሳይ ተዓቕቦም ነበሩ።

እቶም አብ ኮረኮንን ታህዳይን ዝነበሩ ሰራዊት ጀብሃ: ካብ ግርማይካ ንውሽጢ ሱዳን ቅሩብ ርሕቕ ኢሎም: ተዓቕቦም ነበሩ። አብኡ: አብ ጽቡቕ ቅሳነትን ተዛነን ነበሩ። ለይተ ለይቲ ከኣኒ አብ ንይላ ሂር ክብሉ ይሓድሩ ነበሩ።

ዘገርምዮ! ናይ ሰኩዩሪቲ ብርቂ ዓብደላ ብመንጽሩ: ነቶም ብረተኛታት ውፋ-ያት (Loyalists) ሰራዊቱ: ካብተን ክልተ

ሓደገኛታት ከተማታት ከሰላን ግርማካን እምብዛ ኣርሒቹ፡ ሲቭላይዘሽን ፈጸሙ ዘይኣተዎ፡ ኣግማልን ሃደንደዋን ብቻ ዝርከብዎ ጭው ዝበለ መንግስቲ ኣልቦ በረኻ ናይ ራሳይ ወሲዱ፡ ኣብኡ ኣዐስከሮም። ራሳይ፡ ኣብ ውሽጢ ወረዳ ሃመሽኮሬብ ዝርከብ ጭው ዝበለ በረኻ ሱዳን'ዩ።

ብሓጺሩ፡ ዝስዕብ ሰሌዳ፡ ንብርቅነት ናይ ዓብደላ ይምስክር።

ሰሌዳ ራሕቂ ታህዳይን ራሳይን ካብ ግርማይካ	
<u>ግርማካ</u> (15.55748, 36.67692) ናብ <u>ታህዳይ</u> (15.993500, 36.570770) =	<u>50 ኪ/ሜ</u>
<u>ግርማካ</u> (15.55748, 36.67692) ናብ <u>ራሳይ</u> (16.641924, 36.585473) =	<u>121 ኪ/ሜ</u>

እዞም ራሕቂ ኪ/ሜተራት፡ ኣብ ገጽ 46 ዘሎ ካርታ ኣወዳድርዎም።

ካልእ ንብርቅነት ናይ ዓብደላ ዝምስክር፡ ዓብደላ ካብ ሲቭላይዘሽን ናይ ምርሓቕ ዝወሰዱ ስልቲ'ዩ።

1. ሲቭላይዘሽን፡ ከም ንቡር ኣብ መስመራት ካርቱም ንከሰላ ዘራኽቡ ሃይወይን መንገዲ ባቡርን፡ ተደኩኖም ይርከቡ።
(**ቀይሕ መስመር**)
2. ሲቭላይዘሽን፡ ኣብ ገማግማት ሩባ ኣል ጋሽ ተደኩኖም ይርከቡ። ሩባ ኣል ጋሽ (ሱዳን)፡ ካብ ሩባ ጋሽ (ኤርትራ) ቀጺሉ ብከሰላ ኣቢሉ ንሰሜን ዝውሕዝ ሩባ ኢዩ።
(**ቀጠልያ ኣረው**)

ብርቂ ዓብደላ፡ ካብ ሃይወይን መንገዲ ባቡርን ኣል ጋሽን ብምርሓቕ፡ ካብ ከባቢታት ሲቭላይዘሽን ኣልጊሱ ንረኽቦ።

ሰራዊት ዓብደላ፡ ዋላ ኣብቲ ጭው ዝበለ በረኻ ናይ ራሳይ፡ ዘወርትግ ኣብ ናይ ሓለዎ ተጠንቀቕ ነበሩ። ከምቶም ናይ ኮረኮንን ታህዳይን ሰራዊት፡ ኣብ ቅሳነትን ተዛነን ንይላን ኣይነበሩን። ኣብቲ ጽኑዕ ውሽጢ መዓስከር ራሳይ፡ ንዓብደላ ኮነ ንቴንድኡ፡ 24/7 ዝሕልዉ ፍሉያት ቦዲ ጋርድስ ነበሩ።

ራሳይ፡ ኒው በሎ ሲቪላይዘሽን!

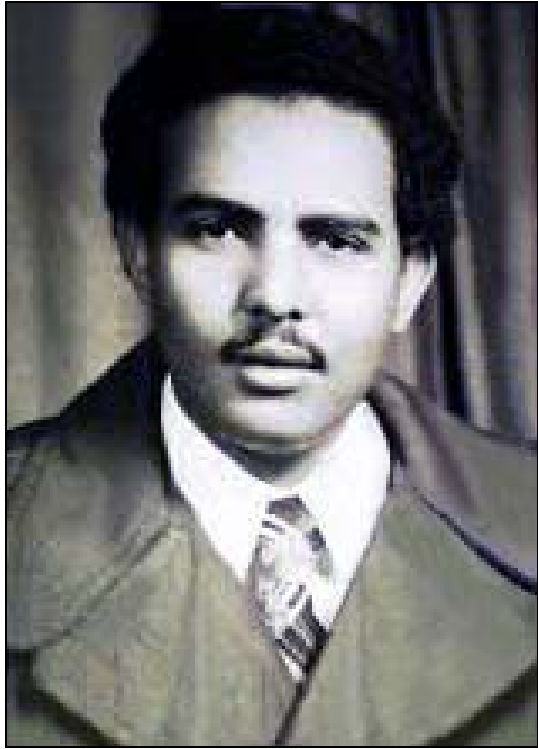
ብርቂ ዓብደላ፡ መዓሰከሩ ካብ ሓደጋታት ከሰላን ግርማይካን እምባሣ ርሑቕ ዝኾነ፡ ጩራታት ሲቪላይዘሽን ፈጸሙ ዘይበጽሑ፡ ኣግማልን ሃደንደዋን ብቻ ዝርከብዎ ጭው ዝበለ በረኻ ሱዳን ነበረ።

ሓራም! አይትታሃመል
 እንተመጸኸ፣ ንዓብደላ
 ዝወዳደር ሰብ የልቦን። እዞም
 ዝተዓዘብናዮም ናይ ዓብደላ
 ናይ ሰኩዩሪቲ ስልትታት፣
 ውጻኢት ናይ ብስለታት
 ቀልቢን አቓልቦን ናይ
 ዓብደላ ኢዮም።

ዓብደላ፣ ግርማይካን ከሰላን
 ንህላውነቱ አዚየን ሓደገኛታት
 ምዃነን፣ ከሎጌና አስተውዓለ።
 ምክኒያቱ እቶም ናይ ህዝባዊ
 ግንባር ሰለይትን ቀተልትን፣
 አብዘን ክልተ ከተማታት
 ተሰግሲጎም ከምዘለዉ፣
 ብአግኡ ቆብ አበለ።

**ናይ ምንቅስቃስ
 ጥንቃቄታት**

ዓብደላ፣ አብ ከተማታት ከሰላ
 ወይ ካርቱም ክንቀሳቅስ
 እንተኾይኑ ብኸቢድ ዕጡቕ
 ናይ ሓለዋ አሃዱ ተዓጅቡ፣
 ብአርባዕተ ላንድ ኩሩዘራት
 ተሰንዩ ኢዩ ዝንቀሳቀስ
 ዝነበረ። ዓብደላ፣ ንጸጥታ ናይ
 ሱዳን አብ ጅብኡ የእቲዎም
 ከምዝነበረ፣ ዝሰሓት አይኮነን።

**ዑስማን ሓሰን ኢብራሂም
 (ዑስማን ዓጂብ)**

አብ ኖቮምበር 15፣ 1980፣ አብ ካርቱም፣
 ብነብሰ ገዳያት እንዳ-72 ተቐትለ።

ዑስማን ዓጂብ፣ አቦ ወንበር ናይ ተጋድሎ
 ሓርነት ኤርትራ - ህዝባዊ ሓይልታት
 ሓርነት፣ ሃገራዊ ባይቶ፣ (Eritrean Liberation
 Front - Popular Liberation Forces,
 National Council) ነበረ።

ዑስማን ዓጂብ፣ ካብቶም አብ 1970፣ ንዑብል
 ዝመስረቱ 4ተ አባላት ቅይዳ ዓማ (ጠቕላሊ
 መሪሕነት) ሓደ ነበረ። ዑብል፣ ካብ ELF
 ዝተፈንጨለ ሓርነታዊ ምንቅስቃስ ነበረ።

ዑስማን ዓጂብ፣ ናይ መጀመርያ ግዳይ ናይ
 እንዳ-72 አብ ሱዳን ኢዮ።

ዑስማን ዓጂብ ምስተቐትለ፣ ዓብደልቃድር
 ጆላኒ አቦ ወንበር ናይ ELF-PLF, National
 Council ኮነ።

ናይ መሞሪያል ጽሑፍ፣ ክፋል - 4 ተመልከቲ።

ዓብደላ፡ ብስራሕ ክንቀሳቅስ እንተኾይኑ፡ ብዕጡቓት ተዓጂቡ፡ ብላንድ ኩሩዘራት ተሰንዩ፡ ናብቲ ዝደለዮ ገዛ ይበጽሕ። ኣብቲ ናይ ስራሕ ገዛ፡ ብናይ ቅድሚት ማዕጸ ኣቲዩ፡ ስርሑ ይውድእ።

ስርሑ ምስውድኡ፡ ብካንሸሎ ናይ ድሕሪት ወጺኡ፡ ብኻልእ ላንድክሩዘር ናብ ቦትኡ ተመሊሱ ኣሎ። ብድሕርቲ፡ እተን ንዓብደላ ኣብ ቅድሚት ኣፍደገ ዝጽበይኦ ዝነበራ ላንድ ኩሩዘራት፡ ክብገላ ይጅምራ። ንሱ ግን ቀደም ኣብ ቦትኡ በጺሑ ኣሎ።

ፍሹል ፊተነ እንዳ-72

እቶም ዘይሓፍሩ እንዳ-72፡ ኣብ 1991፡ ኣብ ካርቲም፡ ኣብ ልዕሊ ዓብደላ፡ ፊተን ቕትለት ፈቲኖም ነበሩ። ይኹን እምበሪ እቲ ፊተነ ፈሸለ። እቲ ጽኑዕ ዋልታ ናይ ዓብደላ፡ ቀልብን ኣቓልቦን ነበረ።

ጭደድ ዓብደላ፡ ንእንዳ-72 ፕርፌክቶ ክገጥሞምን ክቀናቅኖምን ዝኸእልን ናይ መፈጠርን ናይ ተመኩሮን ብቐጥ ዓቕምታት ዝውንን ስለዝነበረን፡ ኣብ ዝተናውሐ ምትህልላኻት፡ ንኢሳያስ ኣፈወርቅን ንእንዳ-72ን ክሳብ መጨረሻ ስዒሩ፡ ፍረ ቢስ ዝገበሮም በሊሕ መራሕ ጅብሃ ነበረ።

ክቡር ዓብደላ እድሪስ መሓመድ ሱሌማን፡ ኣብ ኣፕሪል 29፡ 2011፡ ኣብ ለንደን፡ ዓባይ ብሪጣንያ ብሕግም ተሰዊኦም።

Memorial Document is a five part historical documets commemmorating the following Eritrean Martyrs

Part - 1 & 2

- Seed Saleh ELF
- Haile Garza ELF
- Idris Hangala ELF

Woldedawit Temesgen	ELF
Abdella Tsegai	ELF
Mahmoud Hasseb	ELF
<u>Part - 3</u>	
Melake Tekle	ELF
<u>Part - 4</u>	
Woldmariam Bahlibi	ELF - Revolutionary Command
Teklebrhan Ghebresadick (Wedi Bashai)	ELF - Revolutionary Command
Mohammed Ali Ibrahim	ELF - Revolutionary Command
Ghebrebrhan Zere Woldebruk	Eritrean Democratic Movement For The Liberation of Eritrea
Zekarias Neguse	Eritrean Democratic Movement For The Liberation of Eritrea
Abdelkadir Jailani	ELF - PLF, National Council
Abdul Aziz Ali Said	ELF - PLF, National Council
Mohammed Hamid	ELF - PLF, National Council
<u>Part - 5</u>	
Abdalla Idris	ELF
Osman Hassen Ibrahim (Osman Ajib)	ELF - PLF, National Council

Haile Menegesha Okbe
Phone: 416-858 935
E-mail: haileokbe@yahoo.com

Final